

Skadesforsikringselskaber

Markedsudvikling 2021

Indholdsfortegnelse

1. Sammenfatning	3
2. Hovedtendenser i forsikringsselskabernes årsregnskaber	3
3. Væsentlige træk i markedsudviklingen 2021	7
3.1. Ligebehandling	8
4. Observationer fra årets inspektioner	9
Governance	9
Outsourcing	9
Hensættelser	9
Solvensopgørelsen	9
5. Appendiks	10

Markedsudviklingen i 2021 for skadesforsikringselskaber

1. Sammenfatning

De direkte tegnende skadesforsikringselskaber leverede i 2021 et resultat før skat på 13,8 mia. kr., hvilket var 3,4 mia. kr. højere end året før. Fremgangen dækker over en forbedring af det forsikringstekniske resultat på 1,1 mia. kr. og en forbedring af investeringsresultaterne på 2,9 mia. kr. Skadesforsikringselskaberne præsterede dermed en egenkapitalforrentning før skat på 24,1 pct. mod 19,1 pct. i 2020. Inflationstendenserne begyndte at blive synlige sidst på året, men de påvirkede først og fremmest selskabernes realafkast på investeringsporteføljerne. Aktiemarkedet var igen med selskaberne, men rentestigningerne har givet kurstab på obligationsporteføljerne.

COVID-19 satte også sit præg på udviklingen i skadesforsikringselskaberne i 2021, hvor skadefrekvenserne var lavere end normalt ligesom i 2020.

Tryg A/S og canadiske Intact Financial Corporation overtog i 2021 RSA Group, og efter opsplitningen af Codans aktiviteter er Codans svenske og norske aktiviteter samlet hos Tryg Forsikring. Den 1. april 2022 overtog Alm. Brand A/S Codans danske aktiviteter, herunder Privatsikring. Codan Forsikring og Privatsikring drives stadig som selvstændige selskaber.

Finanstilsynet gennemførte i løbet af 2021 fem inspektioner i skadesforsikringselskaber med bredt fokus. Hovedparten af tilsynsreaktionerne blev givet indenfor ledelses- og kontrolsystemet, outsourcing og solvensopgørelserne.

Markedsudviklingsartiklen medtager kun statistisk materiale fra de selskaber, som Finanstilsynet har under tilsyn. Det vil sige, at filialer af udenlandske selskaber ikke er medtaget. Derudover medtages ikke skadesforsikringselskaber, hvor den indirekte andel af forsikringerne (genforsikring) overstiger 50 pct. Det skyldes, at dette primært er captive-genforsikringselskaber, som kun genforsikrer et moderselskabs forsikringer.

2. Hovedtendenser i forsikringselskabernes årsregnskaber

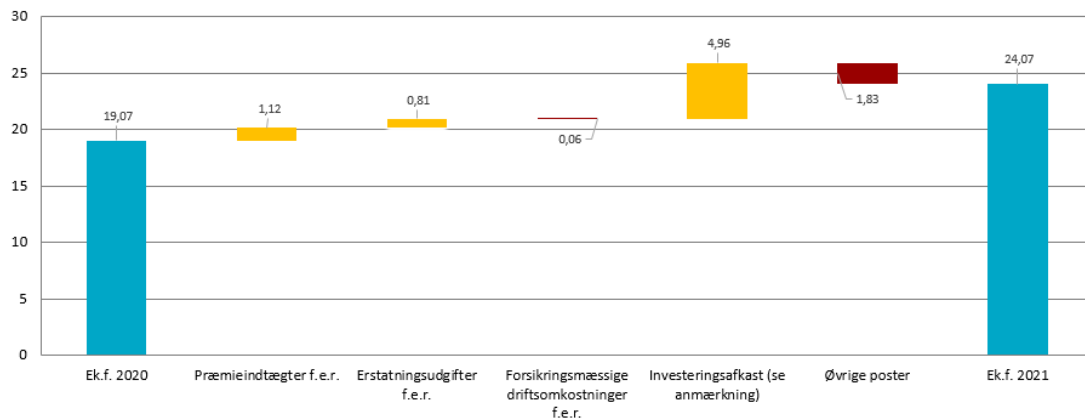
Skadesforsikringselskaberne havde i 2021 en fremgang på 3,4 mia. kr. i det samlede resultat fra 10,4 mia. kr. til 13,8 mia. kr. Forsikringsforretningen bidrog med en vækst i indtjeningen på 1,1 mia. kr. Præmieindtægten for egen regning steg med 4,6 mia. kr., erstatningsudgifterne var 2,2 mia. kr. højere, de forsikringsmæssige driftsomkostninger var 0,7 mia. kr. højere og øvrige poster (bonus og præmierabatter og andre indtægter) var 0,6 mia. lavere.

Investeringsaktiviteterne gav selskaberne et resultat på 4,4 mia. kr., hvilket er 3,9 mia. kr. højere end i 2020.

Figur 1 viser ændringen i egenkapitalforrentningen på 5 procentpoint på hovedposterne fra 2020 til 2021. Her fremgår det tydeligt, at investeringsresultatet bidrog væsentligt til forøgelsen af egenkapitalforrentningen.

Figur 1: Investeringsresultatet påvirkede egenkapitalforrentningen positivt

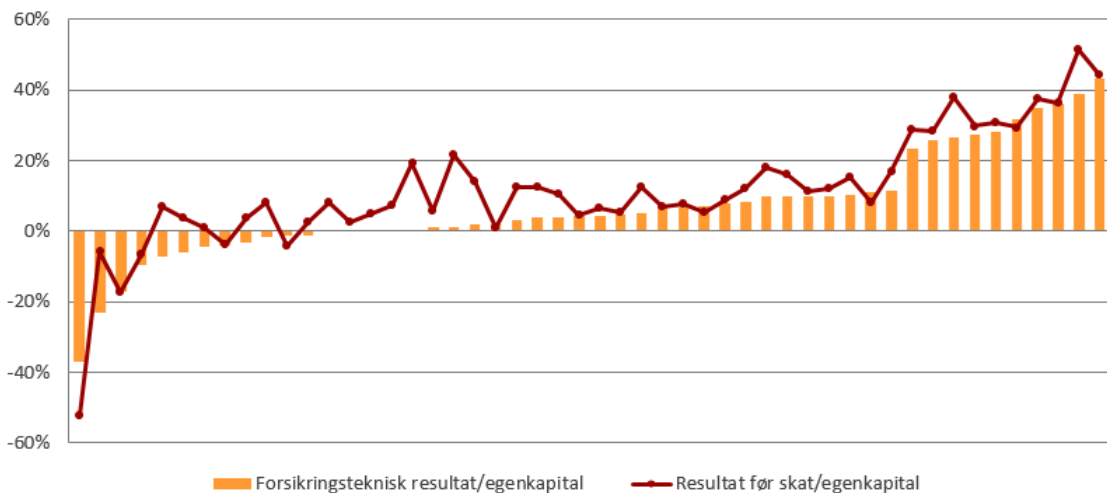
Ændring ift egenkapitalen i procentpoint.

Noter: Egne beregninger baseret på selskabernes indberetninger. Øvrige poster dækker regnskabsposterne "Bonus og præmierabatter" og "Andre indtægter".

Variationen i selskabernes forsikringsmæssige resultater er fortsat høj. Også i 2021 var der betydelige forskelle i selskabernes indtjening og egenkapitalforrentning. Næsten en tredjedel af selskaberne havde underskud på forsikringsdriften. Som det fremgår af figur 2, var der i 2021 en tæt sammenhæng mellem det forsikringstekniske resultat og selskabernes resultat før skat, men enkelte selskaber lykkedes med at realisere et positivt samlet resultat til trods for et negativt resultat på forsikringsdriften.

Figur 2: Stor variation i selskabernes lønsomhed

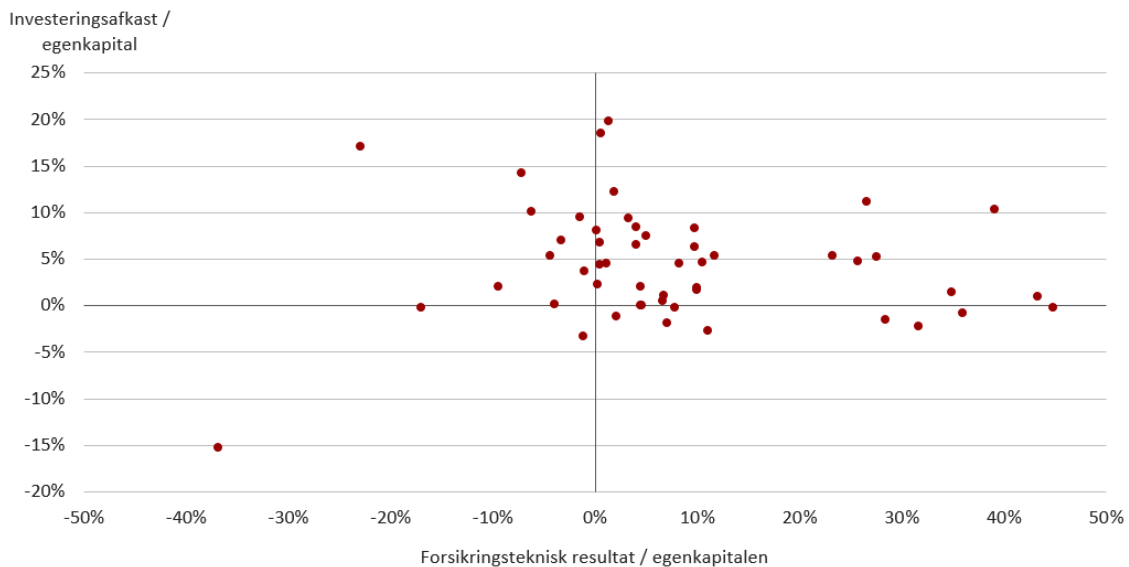
Noter: Egne beregninger baseret på selskabernes indberetninger.

Nogle af de mindre, gensidige selskaber har en bevidst strategi om at operere med et relativt beskedent resultat af forsikringsdriften for at tilgodese kunderne, der samtidig er ejerne. De fleste af disse selskaber har dog en betydelig finansiell styrke, da de ofte har bygget formuer op over en lang årrække. Finanstilsynet har fortsat fokus på holdbarheden af forretningsmodellen i de mindre, gensidige selskaber, som ikke har stor finansiell styrke.

I 2021 kunne investeringsaktiviteterne i 11 selskaber opveje underskuddene på forsikringsdriften. 10 af de 11 selskaber er gensidige.

35 af de 52 medregnede selskaber havde positive investeringsresultater, jf. figur 3. På trods af stor volatilitet bidrog aktiemarkedet positivt til indtjeningen. Den stigende rente i 2021 har givet højere renteindtægter, men negative kursreguleringer. Tre af de 52 selskaber realiserede både negativt forsikringsteknisk resultat og negativt investeringsresultat i 2021. I 2020 gjaldt dette for fem selskaber.

Figur 3: Tre selskaber realiserede både negativt forsikringsteknisk resultat og negativt investeringsresultat

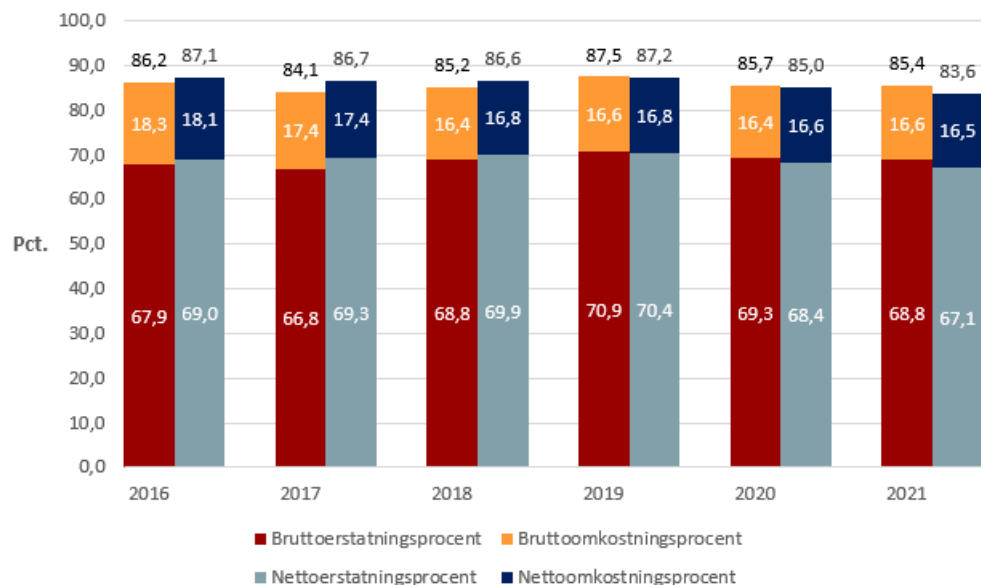

Note: Egne beregninger baseret på selskabernes indberetninger.

Selskabernes samlede combined ratio, dvs. samlede udgifter til erstatninger og omkostninger målt i forhold til årets præmier, faldt for andet år i træk. Erstatningsprocenten faldt med 0,5 procentpoint, men bruttoomkostningsprocenten steg med 0,2 procentpoint, hvorved combined ratio (brutto) faldt med 0,3 procentpoint i forhold til 2020, jf. figur 4¹.

¹ Forskellen på brutto og netto er virkningen af genforsikring.

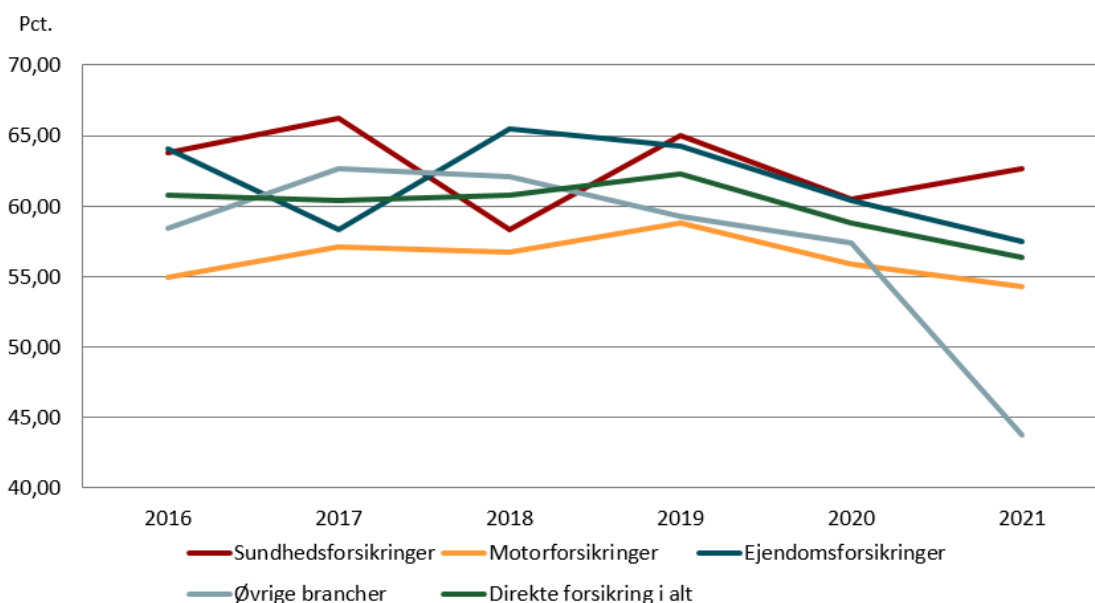
Figur 4: Combined ratio er også faldet i 2021

Note: Egne beregninger baseret på selskabernes indberetninger.

I figur 5 ses, at erstatningsprocenterne faldt på alle forsikringsområder undtagen sundhedsforsikringer i forhold til 2020. Stigningen på sundhedsforsikringer kom til gengæld efter et år med et markant fald og dækker over stigende erstatningsprocenter på alle tre underkategorier (se tabel 1).

Figur 5: COVID-19 trak igen erstatningsprocenterne ned

Note: Egne beregninger baseret på selskabernes indberetninger.

Skadeomfanget var også i 2021 påvirket af nedlukningen, særligt i de første måneder af året. Som det også var mønsteret i 2020, var der under nedlukningerne et mærkbart fald i indbrudsskader, motorskader og skader på rejseforsikringerne. Erstatningsprocenten på ejendomsforsikringer faldt fra 60,4 i 2020 til 57,5 i 2021. Hen imod slutningen af 2021 så det dog ud til, at erstatningsprocenterne så mere normale ud, og flere selskaber begyndte at kunne se de stigende priser på bl.a. byggematerialer afleje sig i skadeudgifterne.

Erstatningsprocenten på motorkasko faldt markant fra 2019 til 2020 og fastholdt det lave niveau omkring 52 pct. i 2021. Erstatningsprocenten på motoransvarsforsikring faldt til 60,6 pct. i 2021 imod 64,6 i 2020. Også her skal forklaringen formentlig findes i COVID-19.

I kategorien øvrige forsikringer bemærkes især et stort fald i erstatningsprocenten for kredit- og kauforsikring. I 2020 var den steget til 71,5 pct., men faldt i 2021 til 25,6 pct., som er mere i tråd med tidligere års erstatningsprocenter. Det afspejler formentlig en effekt af de statslige COVID-19-hjælpepakker til virksomhederne. Erstatningsprocenten på assistanceforsikring tog også et kraftigt dyk i 2021, hvor den landede på 17,6 pct. I årene 2016 til 2019 lå erstatningsprocenten på assistanceforsikring mellem 68 og 80 pct.

Antallet af vejriligsskader var også i 2021 lavt, men flere selskaber måtte dække flere stor-skader i 2021, særligt efter brande.

Tabel 1: Erstatningsprocenter pr. branche

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
<i>Mio. kr. og pct.</i>						
		<i>Erstatningsprocent</i>				
Udgifter til lægebehandling	86,7	86,0	85,5	113,7	81,4	84,5
Indkomstsikring	63,1	58,6	52,5	50,5	52,9	54,3
Arbejdsskadeersikring	28,5	55,6	31,3	47,4	50,6	52,6
Sundhedsforsikring i alt	63,8	66,2	58,4	65,0	60,5	62,7
Motor, ansvarsforsikring	50,6	57,5	53,4	57,7	64,6	60,6
Motor, kaskoforsikring	57,2	56,8	58,4	59,3	52,7	52,2
Motorforsikring i alt	55,0	57,1	56,7	58,8	55,9	54,3
Brand og andre skader på ejendom	64,1	58,3	65,5	64,2	60,4	57,5
Ejendomsforsikringer i alt	64,1	58,3	65,5	64,2	60,4	57,5
Sø-, lufts- og transportforsikring	54,7	56,6	59,4	50,0	43,6	46,1
Almindelig ansvarsforsikring	45,3	58,6	56,6	52,3	55,7	47,3
Kredit og kauforsikring	38,0	40,6	47,2	17,3	71,5	25,6
Retshjælpsforsikring	43,8	40,5	96,1	56,2	65,3	63,6
Assistance	79,5	68,5	67,7	68,6	49,6	17,6
Diverse finansielle forsikringer	-	-	-	-	-	-
Øvrige i alt	58,4	62,6	62,0	59,2	57,4	43,7
I alt direkte forsikring	60,8	60,4	60,7	62,3	58,8	56,3

3. Væsentlige træk i markedsudviklingen 2021

COVID-19 satte også et tydeligt aftryk på skadesforsikringsselskaberne i 2021, men hvor pandemien i 2020 både påvirkede salgsaktiviteterne og skadefrekvenserne, så var primært skadefrekvenserne påvirket i 2021. Selvom selskaberne i 2020 oplevede vanskeligheder med at komme i dialog med kunderne, så har mobiliteten været ret stabil de seneste tre år.

Tryg A/S gennemførte i 2021 en fortegningsmission på 37 mia. kr. til køb af Trygg Hansa og Codan Norge (og midlertidigt køb af halvdelen af Codan Danmark). Tryg A/S bliver dermed den største skadesforsikringsudbyder i Skandinavien. I juni 2021 offentliggjorde Alm. Brand A/S, at der var indgået bindende aftale med Intact Financial Corporation og Tryg A/S om købet af Codan Danmark for 12,6 mia. kr. Også Alm. Brand A/S gennemførte derfor en aktieemission med et provenu på 10,5 mia. kr. Med købet af Codan Danmark (inkl. Privatsikring) er Alm. Brand blevet Danmarks næststørste skadesforsikringskoncern. Transaktionen blev gennemført pr. 1. april 2022.

3.1. Ligebehandling

Finanstilsynet igangsatte i oktober 2020 en temaundersøgelse af en række forsikringssekskabers mulige brud på regler i forsikringsligebehandlingsloven i forhold til gravide kvinder. Fokus på området udsprang af mediedækning af en række sager, hvor kvinder var blevet forskelsbehandlet grundet graviditet. På baggrund af undersøgelsen politianmeldte Finanstilsynet i 2021 14 forsikringssekskaber for at have forsikringsvilkår, der undtog for dækning i forbindelse med graviditet.

Forsikringsligebehandlingsloven har til formål at sikre ligebehandling af mænd og kvinder både i erhvervstilknyttede ordninger og i private ordninger. I de erhvervstilknyttede ordninger må der ikke ske forskelsbehandling på grund af køn, hverken direkte eller indirekte. Det gælder især, hvad angår ordningernes anvendelsesområde, betingelserne for adgang til ordningerne, rettigheder og pligter i ordningerne. De erhvervstilknyttede ordninger må ikke indeholde bestemmelser, hvorefter der finder forskelsbehandling sted på grundlag af køn med hensyn til fastsættelse og beregning af bidrag og ydelser. I private forsikringer må anvendelse af køn som en faktor ved beregning af præmier og ydelser ikke føre til forskelle i enkeltpersoners præmier og ydelser.

Ifølge loven nyder gravide kvinder en særlig beskyttelse, da enhver form for dårligere behandling i forbindelse med graviditet og under fravær i 14 ugers barselsorlov efter fødslen er at betegne som direkte forskelsbehandling. Dårligere behandling af gravide efter den angivne periode kan udgøre indirekte forskelsbehandling.

Et vilkår, der undtager for dækning ved forhold relateret til graviditet og skader i forbindelse med fødsel, medfører, at en gravid kunde får en anden og ringere dækning end øvrige kunder. Et sådant vilkår i forsikringsbetingelser er udtryk for forskelsbehandling og i strid med forsikringsligebehandlingsloven.

Finanstilsynet konstaterede, at sådanne vilkår særligt har forekommet i sundhedsforsikring, ulykkesforsikring og rejseforsikring.

Eksempel på et forsikringsvilkår, der ikke er foreneligt med forsikringsligebehandlingsreglerne, er et vilkår i en sundhedsforsikring, som undtager for nogle eller alle former for behandling i forbindelse med graviditet. Vilkåret medfører, at en gravid kvinde stilles ringere end andre kvinder og mænd, uagtet at alle betaler den samme præmie for forsikringen. Den

gravide kvinde har reelt ret til en anden og dårligere ydelse i form af indskrænket forsikringsdækning end en mand eller en kvinde med samme sygdom (eksempelvis rygggener), som ikke er graviditetsrelateret.

Finanstilsynet vil fortsat have fokus på, om selskaberne overholder forsikringsligebehandlingsloven, både i forhold til direkte og indirekte diskrimination. Finanstilsynet forventer i den forbindelse, at selskaberne til enhver tid er i stand til løfte bevisbyrden for, at de hverken overtræder forsikringsligebehandlingsloven i forhold til forsikringsvilkår eller behandling af kunderne generelt.

4. Observationer fra årets inspektioner

Finanstilsynet gennemførte i 2021 fem fulde inspektioner i skadesforsikringsselskaber. Inspektionerne foregik hos ét stort og fire mindre selskaber med forskellige forretningsmodeller. De tre af selskaberne opererer indenfor nicheområder, og de to andre selskaber er multilineselskaber. Hovedparten af tilsynsreaktionerne blev givet indenfor ledelses- og kontrolsystemet, bl.a. nøglefunktionerne, solvensopgørelserne og outsourcing.

Governance

De overordnede erfaringer fra inspektionerne er stadig, at skadesforsikringsselskaberne har mangler i ledelses- og kontrolsystemerne. Finanstilsynet gav derfor også i 2021 flest påbud på dette område. To tredjedele af påbuddene givet i 2021 vedrørte selskabernes governance-systemer.

Finanstilsynet vurderede i to tilfælde, at nøglefunktionerne ikke havde tilstrækkelige ressourcer og derfor ikke fungerede effektivt, og at rapporteringen fra nøglefunktioner i to af selskaberne ikke opfyldte kravene.

Outsourcing

De danske regler om outsourcing er i løbet af de senere år tilpasset de fælles europæiske regler. Selskaberne bærer dog fortsat det fulde ansvar for outsourcete aktiviteter. Finanstilsynet konstaterede, at tre af de fem selskaber havde outsourcingaftaler, som ikke overholdt kravene til indhold. Tre selskaber manglede desuden at indføre tilstrækkelig overvågning og kontrol med en tjenesteyder.

Hensættelser

To af de undersøgte selskaber fik påbud vedrørende hensættelserne.

Solvensopgørelsen

Tre af de fem selskaber modtog påbud om at foretage mindre rettelser i metoden for opgørelse af solvenskapitalkravet.

5. Appendiks

Tabel A1: Uddrag af resultatopgørelser, balancer og nøgletal 2017-2021

<i>Mio. kr.</i>	2017	2018	2019	2020	2021
Resultatposter					
Bruttoopræmier	69.353	68.279	68.995	69.286	74.547
Afgivne genforsikringspræmier	-7.488	-6.605	-5.084	-4.087	-4.128
Præmieindtægter f.e.r.	61.658	61.408	63.391	64.516	69.111
Erstatningsudgifter f.e.r.	42.728	42.902	44.657	44.126	46.364
Forsikringsmæssige driftsomkostninger f.e.r.	10.708	10.301	10.633	10.716	11.404
Forsikringsteknisk resultat	7.724	7.538	7.524	8.810	9.978
Investeringsafkast (se anmærkning)	3.454	-624	3.681	1.486	4.429
Årets resultat før skat	11.196	7.052	11.277	10.336	13.846
Balanceposter					
Hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter	97.977	95.321	96.218	96.808	99.793
Egenkapital	53.431	52.110	54.201	57.520	61.016
Aktiver i alt	177.758	170.561	174.934	181.257	185.782
Nøgletal					
Bruttoerstatningsprocent	66,8	68,8	70,9	69,3	68,8
Bruttoomkostningsprocent	17,4	16,4	16,6	16,4	16,6
Combined ratio	88,0	88,1	89,1	86,6	86,1
Operation ratio	88,0	88,0	90,2	86,6	85,6
Relativt afløbsresultat i procent	3,2	3,8	4,2	3,3	2,7
Egenkapitalforrentning i procent	17,7	11,0	16,4	14,6	18,6

Note: Nøgletallene er beregnet som vægtede gennemsnit af de nøgletal, som de enkelte selskaber har indberettet til Finanstilsynet. Beregningerne er for hele femårsperioden baseret på de selskaber, der var på markedet i det pågældende år. Vægtene afspejler det enkelte selskabs tyngde indenfor de pågældende nøgletal i det pågældende år. Nøgletallet combined ratio er beregnet som summen af erstatningsprocent for egen regning og omkostningsprocent for egen regning.

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet.